І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 247. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 28-го ГРУДНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 28, 1961 No. 247. VOL. LXVIII.

ПРЕЗИДЕНТ І ПОМІЧНИКИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ НОВИЙ БЮДЖЕТ

НОВИЙ БЮДЖЕТ МАЄ БУТИ НА ТРИ БІЛЬЙОНИ БІЛЬШИЙ ВІД ЦЬОГОРІЧНОГО

Палм Біч, Каліфорнія. — 26-го грудня президент Кеннеді з п'ятьма своїми головними помічниками три години обговорював справу федерального бюджету на фінансовий рік, що почнеться 1-го липня 1962-го року. Одночасно обговорювали і зміст звернення Президента про Стан Унії, яке він має виголосити в Конґресі в січні 1962. Наради над цими справами мають продовжуватися і 27-го грудня, а можливо, що і в четвер 28-го. З поінформованих кол повідомляють, що Президент має запропонувати збалянсований бюджет у висоті $92 більйонів, на три більйони більше від цьогорічних федеральних видатків. 1963 — новий бюджет має виносити майже $100 більйонів, але з цієї суми коло $8 більйонів не мусіли б бути видані у фінансовому році 1962/63. Уряд хоче мати повновласть від Конґресу видати, на випадок потреби, два більйони долярів на Монетарний Фонд і три більйони долярів на Експортово - Імпортовий Банк, та на інші подібні можливі видатки. Розуміється, що найбільшою сумою в новому бюджеті є позиція на оборонні видатки. В нарадах із Президентом брали участь окремий дорадник Президента Теодор С. Соренсен, заступник окремого дорадника Маєр Фелдман, директор бюджету — Дейвід Е. Белл, голова ради економічних дорадників — д-р Волтер В. Геллер і окремий асистент Президента — Лоренс О'Брасн. Президент відклав лікарські оглядини у зв'язку з болем в крижах на 27-го, бо у вівторок не міг прибути з Ню Йорку лікар - спеціяліст д-р Престон Вейд, який разом із особистим лікарем Президента д-р Дженетою Тревелл лікує Кеннеді з болю в крижах, який триває від минулого року, коли Президент садив дуба під час державної візити до Канади. Президент із дружиною відвідав свого недужого батька в шпиталі перед полуднем і ввечері. Стан здоров'я пацієнта не змінився.

Департамент оборони пропонує чергування військ в Европі

Ню Йорк. — Військовий співробітник щоденника „Ню Йорк Таймс" Генсон В. Болдвін пише про те, що департамент оборони плянує так званий ротаційний плян висилки американських військ за кордон, це значить, що ці війська були б за кордоном тільки три місяці, бо після того періоду туди виїздили б нові військові з'єднання. Тактична летунська команда з захопленням прийняла цей плян, бо легко є переносити до Европи летунські ескадрилі. Тоді не треба висилати за море родин летунів, бо ті родини могли б на три місяці залишитися у ЗДА. Але гірше ця справа представляється із піхотою, бо таке часте чергування піхотних з'єднань утруднювало б вишкіл піхоти. Тут також важкою до розв'язки є справа членів родин вояків. Пентаґон радо прийняв би той плян, який обмежував би число членів родин вояків за кордоном, бо це спричинялося б до збалянсування платничого бюджету ЗДА з закордоном. Покищо цей плян вивчається в департаменті оборони, і ще не є відомо, чи він буде здійснений.

Вже тепер підготовляються до вибору 37-ох сенаторів

Вашинґтон. — До виборів ще більше як 10 місяців, але вже тепер обидві партії, демократична і республіканська, підготовляються во вибору 37-ох сенаторів в листопаді 1962-го року. Демократи мають вибрати 21-го сенатора, які втрачають становища в найближчому році, в республіканці — 16-ох. Але обидві партії заявляють, що вони не тільки виберуть те число сенаторів, яке вони досі мали але ще і збільшать свій стан посідання. Республіканці є більшими оптимістами, як демократи. Звичайно так буває, що в непрезидентських виборах опозиційна партія здобуває деякі успіхи на рахунок урядової партії. Республіканці сподіваються здобути такі становища від демократів: в Колорадо від сенатора Джана Керолла; в Айдаго — сенатора Френк Черч; Пенсилвенія — сен. Джозеф С. Кларк; Аляска — Ернест Ґрюнінґ; Вайомінґ — сен. Дж. Дж. Гіки і Гаваї — сен. Орен Е. Лонґ. Але і демократи мають надію здобути аж 6 сенаторських місць, які тепер займають республіканці. Ютаґ — сенатор Воллес Ф. Бенсон; Коннектикат — Прескотт Буш; Мериленд — Джан Ф. Ботлер; Іллиной — Еверетт МекКінлі Дірксен; Каліфорнія — Томас Г. Кухел і Кентаки — Трустон Б. Мортон. Чи ці сподівання виправдають себе, — покажуть вибори в листопаді 1962 р.

Зголошують кандидатури на 1962 рік: Рібікофф на сенатора, Стреттон на губернатора

Абрагам Рібікофф

Семюел С. Стреттон

Гартфорд, Коннектикат. — З демократичних кол повідомляють, що секретар здоров'я, виховання і добродійности Абрагам А. Рібікофф готовий кандидувати на пост сенатора, коли йому це становище запропонує стейтова демократична конвенція. Дату конвенції визначить в січні 1962 року Демократичний Стейтовий Центральний Комітет. Є чутки, що в цьому напрямку вже йде акція, щоб конвенція найменувала Рібікоффа на кандидата на сенатора. Головою стейтового демократичного комітету є Джан М. Бейлі, який очолює і Демократичний Крайовий Комітет. Сам Рібікофф відмовляється говорити про свою майбутність, кажучи, що йому не є відомо, що будуччина принесе. Але він вирішив прийняти кандидатуру, як партія йому її запропонує. Рібікофф кандидував би проти сенатора - республіканця Прескотта Буша який вже заявив, що старатиметься про перевибір в 1962-му році.

Олбані, Н. Й. — Конґресмен Семюел С. Страттон повідомив, що він кандидуватиме на губернатора Ню Йорку в 1962-му році. Колишній посадник міста Скенектеді є першим демократом, що зголосив свою кандидатуру на губернатора Ню Йорку. Губернатор Нелсон А. Рокефеллер вже давніше заявив, що він старатиметься про перевибір на теперішнє становище. Конґресмен Стреттон вже має підтримку 13-ох демократичних повітів і „коло 100" голосів на всіх 1 100 в демократичній стейтовій Конвенції. Він заявив, що свою кандидатуру обговорював із посадником Ню Йорку Ваґнером та в Білому Домі.

Роберт Кеннеді відвідає Японію та Індонезію

Вашинґтон. — Державний секретар Дін Раск повідомив, що брат Президента генеральний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді на початку лютого 1962-го року відвідає столицю Японії Токіо і кілька інших міст, бо буде в Японії від 4-го до 10-го лютого. Після того він поїде разом із своєю дружиною до столиці Індонезії Дакарти, а звідтам до Тегерану — столиці Персії, до Риму, Берліну і Бонну. Правдоподібно він відвідає тоді ж і Париж та Лондон, як повідомляли з урядових кол. Раск сказав, що Роберт Кеннеді перші два дні буде гостем японського уряду, а пізніше його гоститиме Комітет молодих людей для кращого міжнародного порозуміння. Раск виявив, що запрошення від японського уряду і згаданого комітету вже давно були у Вашинґтоні. Президент Сукарно з Індонезії під час свого побуту у Вашинґтоні просив про цю візиту. Також і німецький канцлер Аденауер, бувши у Вашинґтоні сказав, що добре було б, якби якась визначна особа із ЗДА знов відвідала Берлін.

СУМА влаштувала концерт на закінчення Шевченківського року

Ню Йорк. — Останньою Шевченківською імпрезою в цьому Шевченківському році, в якому ввесь український нарід вшановував свого національного генія і пророка у 150-річчя його безсмертя, був Шевченківський концерт, що його влаштувала тут в залі Джуніор Гайскул Спілка Української Молоді Америки минулої суботи, 23-го грудня, о год. 6:30 ввечорі. Концерт, що його започатковано співом американського національного гимну і Шевченкового „Заповіту", відкрив голова СУМА М. Фурда, а в концертовій програмі виступали старші юначки осередку СУМА в Ню Йорку, що виконали „Шевченківський монтаж" у постанові Ю. Кононів, оркестра ЮСУМА з Бруклина під диригентурою В. Костишина та хор ЮСУМА з Пассейку під керівництвом М. Глинського, старші юначки осередку СУМА з Ню Йорку, що виконали „Лебедин" у постановці п-і Алли Давиденко, хор осередку ЮСУМА з Йонкерсу під проводом О. Степанчука, сумівка М. Гаврилюк з Джерзі Сіти, ансамбль бандуристок осередку СУМА в Ню Йорку під проводом П. Данилова та юнацтво СУМА з Бінґгемптону, що виконало збірну рецитацію „Юнацтво Кобзареві" в постановці Е. Курила. Закінчено імпрезу співом українського національного гимну. Прибуток з імпрези призначений на фонд будови пам'ятника Кобзареві у Вашинґтоні.

На Союзівці хочеться колядувати

Союзівка, Керґонксон. — Хто в теперішньому різдвяному сезоні відвідає цю оселю УНСоюзу в Кетскильських горах, то йому вже при в'їзді, зокрема у вечірніх годинах, таки справді хочеться колядувати. Все бо тут стоїть під знаком Різдвяних Свят. Ціла оселя, як і вся гірська околиця, вкрита грубою верствою білого снігу і тільки дороги чисто прометені так, що в'їзд на Союзівку не становить жадних труднощів. На самій Союзівці, перед гостинницею, де в літньому сезоні грає освітлена різнобарвними світлами водяна фонтанна, тепер стоїть припорошена снігом висока ялинка, освітлена десятками синіх лямпочок, а в чистому, зимово - гірському повітрі постійно розносяться прекрасні мелодії українських колядок, передаваних з грамофонних пластинок. Це у вечірніх годинах. Упродовж дня гості, зокрема діти і молодь, мають незрівняні можливості зимового спорту, зокрема санкування. Справжній „Різдвяний дух" був на Союзівці під час Святого Вечера Різдва за новим стилем і він напевно залишиться на довго в пам'яті понад трьох десятків гостей, що цей час провели на Союзівці. Не тільки бо про ялинку подбала управа Союзівки, але й про 12 традиційних страв. Усе це буде повторене також під час Свят за старим стилем, як і окремо приготовляється зустріч Нового Року під час найближчого кінця тижня та „Маланка" 12, 13 і 14-го січня.

Альжирсько-арабські націоналісти нараджувались над миром з Францією

Париж. — Тимчасовий революційний уряд Альжиру з своїм осідком в Тунісі проголосив заяву, що закінчилась серія нарад у справі переговорів з Францією над замиренням в Альжирі та що на тих нарадах прийнято „важливі рішення". Проте не сказано ще нічого про саму суть отих рішень. За газетними коментарями, альжирсько-арабські націоналісти стримуються з оприлюдненням своїх постанов до часу виголошення французьким президентом де Ґолем новорічного звернення, в якому він має виявити деякі подробиці ведених таємних переговорів між висланниками французького уряду та згаданого тимчасового уряду Альжиру. Цей останній має вислати свого делегата до Риму й Женеви, щоб там поінформувати довірених французького уряду про свої постанови. За газетними твердженнями, ті постанови стосувались трьох найважливіших і найбільш спірних проблем: французьких морсько-летунських баз в Альжирі після надання йому державної незалежности, правного статусу і гарантій для французів в Альжирі та перехідного стану між перемир'ям і плебісцитом в Альжирі. Окремий комплекс питань становлять справи: військового перемир'я, способу переведення плебісциту, перебування французької армії в Альжирі в перехідному часі і ролі повстанської арабської армії, та майбутньости Сагари. Все ж, загальна опінія така, що проблема Альжиру таки наблизилась до мирної розв'язки шляхом договорення між Францією і арабськими націоналістами.

Поважний індійський діяч таврує прем'єра Неру за збройну акцію Індії

Ню Делі. — Один із найповажніших індійських діячів, 82-літній Чакраварті Раяґопалячарі, який був генеральним губернатором Індії від 1948 до 1950 року, коли-то Індія стала цілком незалежною республікою, написав статтю для тижневика „Сварайя" з гострою критикою прем'єра Жаваґарлала Неру за недавнє збройне завоювання голляндських колоній Гоа, Дамао і Дію. Ця стаття має появитись щойно в найближчу суботу, але західні кореспонденти дістали вже тепер її відпис. Той старий індійський діяч, колишній близький співробітник Махатми Ґанді та й самого Неру, виступив з Конґресової партії Неру два і пів року тому й заснував власну Партію Свободи. Він признає, що ті голляндські колонії були „образою для індійського націоналізму", але такою самою образою — каже він — є панування китайських комуністів на землях, що їх Індія вважає за свої та існування все ще в Індії анахронічної соціяльної несправедливости, як спадщини клясового пересуду „недоторкальних". Названий індійський діяч пригадує принцип, проголошений Ґанді, що одного лиха не можна позбуватись другим лихом, яким є невідповідний засіб сили. Він звертає увагу на „зловісний дарунок", що його Совєти зробили Індії з свого „вета" на Раді Безпеки, нібн в обороні Індії, внаслідку чого Індія причинилась до підкопання поваги Ради Безпеки. Раяґопалячарі звертає увагу, що „дехто вважає Совєтський Союз наймогутнішою теперішньою колоніяльною імперією" та передбачує нові труднощі для Індії в міжнародньому світі внаслідку такої непрошеної протекції збоку СССР.

Єгипет дістав від СССР дальші воєнні кораблі

Каїро. — Єгипетська преса принесла вістку, що воєнно-морська фльота Об'єднаної Арабської Республіки збільшилась на нові одиниці „з найновішим вирядом". Преса, яка є під строгою державною контролею, промовчала число і рід отриманих нових воєнних кораблів, проте виявила, що вони прибули під кінець минулого тижня з Чехословаччини і Совєтського Союзу. Закордонні обсерватори звернули увагу, що доставлення Об'єднаній Арабській Республіці нових воєнних кораблів збіглось „випадково" з відвідинами головного команданта совєтської воєнної фльоти адмірала Сергея Горшкова. Водночас ізраїльська преса повідомляє, що Совєти стараються дістати в Об'єднаній Арабській Республіці морську базу, яка заступила б їм втрачену таку базу в Альбанії. Десятичленна совєтська місія об'їздила недавно різні єгипетські порти. Не є виключене, що теперішня візита адмірала Горшкова стоїть у зв'язку з заходами щодо баз, а на створення для цих заходів доброї атмосфери — Совєти доставили нові воєнні кораблі. За думкою західніх фахівців — новодоставлені кораблі є передусім підводними човнами.

Меншіков відходить — новим амбасадором СССР є Добринін

Москва. — Совєтський уряд відкликав з Вашинґтону амбасадора Меншікова та призначив на його місце Анатолія Добриніна. Меншіков, званий американцями „всміхнений Майк", влаштовує ще в найближчу п'ятницю в совєтській амбасаді у Вашинґтоні прощальне прийняття для дипломатів та 2 січня виїздить до Москви. Яке його дальше призначення — не відомо. Анатолій Добринін має 42 роки, є професійним большевицьким дипломатом, займав найвище з-посеред всіх большевиків в Об'єднаних Націях становище віце - секретаря для справ політичних і Ради Безпеки, а в останньому час був шефом американського відділу в совєтському міністерстві закордонних справ. Говорить плавко по-англійськи. Чи ця зміна получена з пляном будь - якої зміни совєтської тактики на американському терені — не відомо. Міхаїл Меншіков був призначений в „добі усмішок" яка характеризувала совєтську тактику — приязність на зверх та продовжування ворожої і непримирної політики по суті.

Великий концерт Хору „Думка" відбудеться на закінчення року в суботу 30 грудня

Ню Йорк. — Відомий Український Хор „Думка" влаштовує в суботу, дня 30-го грудня ц. р. великий концерт коляд колядок і щедрівок. Відбудеться концерт у великій залі нюйоркського Тавн Голлу при 123 Вест 43-ій вулиці, о год. 8.30 вечора. Виступатиме хор „Думка" під керівництвом свого диригента Івана Задорожного при фортепіяновому супроводі Романа Степури і при співучасті Марти Кокольської - Кобрин співачки сопрано Нюйоркської Опери. Програма концерту викликає широке зацікавлення, бо вона охоплюватиме чимало нових композицій й обрібок з багатого репертуару українських різдвяних пісень. Передпродажем квитків на концерт займаються українські крамниці в Ню Йорку „Арка", „Еко", й „Сурма" і набувати їх можна теж в касі Тавн Голля.

КАТАНҐА ГОВОРИТЬ ПРО МИР, А ТАЙКОМ ЗБРОЇТЬСЯ

Елізабетвіль. — Президент катанґійської провінції Мойсе Чомбе „приязно" обговорював з представником Об'єднаних Націй Джорджем І. Смитом справу перевозу з Елізабетвілю до столиці Конґа Леопольдвілю 20-ох катанґійських парляментаристів, які мали б взяти участь в нарадах над зміною конґолійської конституції, більше по федералістичній лінії. Це була перша така зустріч катанґійського президента з речником Об'єднаних Націй від 5 грудня ц. р., відколи почалися в Елізабетвілі криваві бої між військом ОН і катанґійською армією. Мойсе Чомбе рішився вислати членів конґолійського парляменту з провінції Катанґи до столиці Конґа, мабуть, під натиском загрози збоку конґолійського прем'єра Сиріля Адулі, що коли Чомбе не дасть того доказу доброї волі, щоб зберегти порозуміння, осягнене 10 днів тому в Кітоні, то центральний уряд Конґа розпічне проти Катанґи військову акцію, яка — за всією імовірністю — мала б підтримку збоку військ ОН. Однак водночас є познаки, що ще далеко до замирення в Конґо. Місія Об'єднаних Націй в Конґо дістала цілком докладні інформації про тайну постійну видатну військову допомогу, що її Мойсе Чомбе дістає від сусідньої з Катанґою Північної Родезії, яка є під вірчою адміністрацією Британії. Виявляється, що бомбардувальник, який 13 і 14 грудня ц. р. бомбардував летовище в Елізабетвілі, зайняте військом ОН, оперував з летовища в Ндолі в Північній Родезії, а обслуговували його два родезькі пільоти, з яких один називався Вікстід. Катанґа дістала в останньому часі транспорт важких мінометів із 30-ма вишколеними родезькими гарматчиками. Так само з Північної Родезії прибули до Катанґи крадькома 48 „джіпів", навантажених скорострілами та конвойованих білими наємними старшинами й вояками. Відповідні звідомлення про ту тайну допомогу збоку Північної Родезії для сепаратистичного руху Катанґи місія ОН в Катанзі повідомила каблеграмами централю ОН в Ню Йорку. Повідомлений про це британський уряд заявив, що переведено в цій справі слідство, але відомо, що Британія гостро противставилась воєнній акції Об'єднаних Націй в Катанзі. Дальшим підозрілим моментом в розвитку подій в Конґо є включення до військ ОН 1.000 вояків з центральної конґолійської армії та вислання одної сотні отих конґолійських військ до Катанґи. Та сотня робитиме службу на летовищі в Каміні і стоятиме під командуванням старшин з Об'єднаних Націй. Конґолійські воякиноситимуть блакитні шоломи, як усі вояки ОН. Речник місії Об'єднаних Націй в Конґо пояснив, що скріплення ґарнізону в Каміні потрібне з уваги на можливість диверсійної акції другого конґолійського сецесіоніста, комуніста Антуана Гізенґи, який формально і номінально є віце-прем'єром центрального конґолійського уряду, але від кількох тижнів перебуває в столиці своєї колишньої Східньої провінції Стенлівілі і там нібн приготовляє новий бунт проти центральної влади Конґа. Все воно на довго ще не ворожить спокою в Конґо.

Хрущов признає, що він і партія можуть помилятись

Москва. — Нікіта Хрущов вперше публічно заявив, що він, як перший секретар компартії СССР і сама партія не є непомильні і що фахівці в тих ділянках, в яких існує можливість помилитися, повинні це одверто сказати. Хрущов промовляв в минулу п'ятницю на хліборобському з'їзді у Києві. Свою заяву про можливість помилятися він склав у відповіді на промову П. А. Власюка, президента Академії сільськогосподарських наук УССР. Проф. Власюк боронив сільсько-господарників проти закидів, що вони ввели недоцільну й розстратну т. зв. травопільну систему, яку, як твердив Власюк, накинули хліборобам сам Хрущов і компартія, всупереч переконанню сільсько-господарських науковців. Хрущов, відповідаючи йому, відвернув вістря проти Власюка. Мовляв: „він пробує таврувати партію за власні помилки, — це не є чесно". Хрущов твердив, що саме науковці запропонували ту систему та накинули її партії. Заява Власюка — заявив Хрущов — виявляє „брак принципів". „Я можу помилятися, а ви, якщо ви є чесним науковцем, маєте сказати „Товаришу Хрущов, ви не розумієте цього якслід... Чи я маю бути найвищим авторитетом в сільсько - господарській науці? Ви є президентом Академії сільсько - господарських наук УССР, а я є секретарем Центрального Комітету. Ви маєте мені помагати в таких справах, а не я маю помагати вам..." Західні коментатори пригадують, що за Сталіна і ще недавно за Хрущова було неможливо піддавати в сумнів непомильність партії і диктаторського першого її секретаря. Докладний звіт з того хліборобського з'їзду у Києві і промову Хрущова подала московська „Правда".

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** висловив подяку колишньому президентові Айзенгаверові за те, що він підтримав його політику в справі лібералізації торговельної політики, в справі Конґа і контролі атомової енергії. Айзенгавер розмовляв із Гертером в Ґеттисбурґу, Па., про закордонну політику, і Гертер, як колишній державний секретар, передав Айзенгаверові погляди президентові Кеннеді.

● **Президент Кеннеді** наименував Елліса О. Бриґґса на амбасадора до Еспанії, де він займе становище Дриксела Біддла, який недавно помер. Сенат має затвердити цю номінацію в січні 1962 року.

● **Президент** найменував губернатора Ню Джерзі Роберта Б. Майнера на свого представника при інавгурації нового філіппінського президента Діосдада Макапаґаля в Манілі.

● **Колишній президент** 77-річний Гаррі С. Труман відзначав Різдво в себе вдома в Інденпенденсі, Мізурі, разом із своїм зятем журналістом Кліфтоном Деніелом, донькою Марґаритою і двома внуками: 4-річним Кліфтоном Труманом і 2-річним Вілліям Воллесом. Труман сказав: „Різдво — це є добра нагода, щоб ви мали дітей побіч себе, які мають допомогти вам святкувати".

● **Перед самим Різдвом** управа порту в Ню Йорку не дозволяла плисти до Мехіко мехіканському кораблеві „Авакульпо", бо він був застарий і не був безпечний для пасажирів. На кораблі було 480 пасажирів, які занехали подорож цим небезпечним кораблем, але 35 осіб таки поїхали до Мехіко літаками.

● **Коло Меривіллу** в Мізурі 12 осіб схоронилися були до газолінової стації під час сніговії, де перебули три дні, поки їх не звільнили плуги, вислані з найближчого міста, бо їм вже не доставало харчів.

● **Кравець Бернард Морріс** із Ню Йорку відзначив 100-річчя з дня свого народження. Він завдячує свою довголітність такій простій засаді: „Жий і будь щасливим". Молодим людям він дораджує, щоб не ображуватися із-за дрібниць, бути вирозумілими і панувати над своїми нервами.

У СВІТІ

● **Швайцарія** обрала на свого президента на 1962 рік Поля Шоде, багатого власника виноградника. Щорічний вибір нового президента відбувається на об'єднаних палатах швайцарського парляменту автоматично, з-посеред сімох членів федеральної ради, делеґованих сімома кантонами. Кожний з них мусить бути впродовж року президентом Швайцарії.

● **Ль'Оссерваторе Делля Доменіка,** Ватиканський тижневик, виступив різко проти Санта Клавса, як „диковинної підміни Божого Дитяти" й „образи для християнської віри". Автор тієї статті, духовник Пієро Скаціцці, називає звичай Санта Клавса „виявом дехристиянізації" та намаганням вплести в Різдвяні обичаї первні матеріялізму і поганства, із шкідливими наслідками для дитячої психіки.

● **В Кореї** повісили на в'язничному подвір'ї п'ятьох колишніх державних достойників і впливових політиків режиму кол. президента Синґмана Рі за виборчі фальшування, фінасові зловживання і хабарництво. Між ними згинули на шибениці кол. міністер внутрішніх справ та видавець газети, що нібн мав тайні контакти з комуністами. Голова військової хунти ген. Парк Чунґ Гі відмовився помилувати їх, а помилував 5-х інших.

● **82-гі роковини народин** Сталіна проминули в СССР безслідно. Совєтська різномовна преса не подала про цю дату ані згадки, — також в Грузії, де частина збаламучених людей гордились Сталіном - Джуґашвілі, цілком промовчано ту дату. Західні кореспонденти в Москві згадують при цій нагоді, що колись „Правда" згадувала ім'я Сталіна в будь-якому числі по 200-300 разів.

● **В Ірані** засуджено генерала Рухоляха Невічі на 3 і ½ року в'язниці за хабарництво і зловживання на становищі директора державної риболовної компанії. Разом з ним засуджено ще 5-х урядовців тієї компанії. Це перший судовий засуд у ході боротьби уряду проти хабарництва в адміністраційному апараті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates:: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J

Принцип моралі і право п'ястука

Прилучення до Індії збройною акцією маленьких голляндських колоній Гоа, Дамао і Дію не перестає бути темою пречисленних коментарів у міжнародній пресі. Пального до цих коментарів додають щораз нові заяви різних державних діячів і політиків. Згадати б тільки критичну згадку канцлера Конрада Аденауера про Гоу в його Різдвяному зверненні та одвертий виступ проти індійського прем'єра Неру колишнього генерального губернатора Індії, приятеля і найближчого співробітника Магатми Ганді, 82-літнього індійця Чакраварті Раяґопалячарі. Ніхто з них, ніхто взагалі у вільному світі, за винятком хіба офіційних кіл Португалії, не заперечує, що названі колонії на півострові Індії були анахронічним пережитком і що вони, зв'язані з Індією географічно, етнічно та економічно, мають їй належати. Ніхто не піддає під сумнів, що історичний арґумент — приналежність до Голляндії від 1510 року — стояв у даному випадку на послугах колоніяльного імперіялізму, який уже віджив свій вік. А втім, збройна акція Індії, як це підкреслив Адлей Стівенсон в Об'єднаних Націях, була таки порушенням основного чартеру ОН, що невільно користуватися збройною силою у вирішуванні територіяльних спорів, і що для цієї цілі, у випадку вичерпання всіх інших мирових засобів, саме й покликано до життя Міжнародний Трибунал у Гаазі.

Дейвід Лоренс, у статті під пророчистим заголовком: „Міжнародне вломництво" в „ЮС Ньюз енд Ворлд Ріпорт" на 1-го січня 1962-го року таврує поведінку Індії, як найнебезпечніший прецедент, що може спонукати різних імперіялістів до посягання по чужі посілості збройною рукою під різними претекстами. Так ось комуністичний Китай може покликатися на приклад Індії і вмаршувати до Гонґ Конґа, який лежить чейже на китайській території і насправді є китайським містом. Ба, комуністичний Китай може посягнути й по Індію, покликавшись на історичний факт, що Індія була колись складовою частиною імперії Джинґіс-Хана, а сама Індія може заатакувати Пакістан, пославшись на арґумент, що Пакістан становив колись з Індією одну цілість, як колонія, а потім домінія, Великої Британії. Міжнародні принципи, які є підвалиною миру й справедливости, повинні бути так само шановані — каже Д. Лоренс — як релігійні принципи, що є підвалиною етики. Якщо збройною акцією завойовується чужі посілості, то затрачується почуття безпеки і стабільности у широкому світі, — приходить до висновку названий угорі американський публіцист.

Інші коментарі вказують на вбивчий для міжнародного правопорядку прецедент з совєтським „вето", проголошеним на Раді Безпеки Об'єднаних Націй проти американської резолюції, що закликала до перемир'я в Гої та безпосереднього мирного порозуміння між Індією і Португалією. Виходить, читали ми, що кожна держава, яка матиме за собою Совєтський Союз, найбільшу теперішню колоніяльну імперію, може сміливо й безкарно завойовувати чужі посілості. Коли ж на Раді Безпеки ОН державичлени голосують не в ім'я принципів чартеру ОН, а по лінії своїх еґоїстичних інтересів або політичних обрахунків, то не можна взагалі говорити про ніякі міжнародноправні й моральні принципи.

Ясно, що ці принципи давно перестали існувати, з хвилиною, коли большевицька Росія, ставши одним із співосновників Об'єднаних Націй, почала відразу ту установу використовувати виключно як трибуну для своєї розкладової пропаганди та для міжнародної підривної акції. Яка може бути мова про принципи міжнародної справедливости і миру, коли СССР постав внаслідок цілого ряду імперіялістичних завоювань і коли Москва не визнає права самовизначення для уярмлених нею народів і країн?

Москві всього цього замало

На нараді працівників сільського господарства України, що відбулася в днях 21 і 22 грудня ц. р. в Києві замість поширеного пленуму ЦК Комуністичної партії України, взяв участь також Нікіта Хрущов, як перший секретар ЦК КПСС і прем'єр „союзного" уряду. Ця нарада може бути показовою для стосованих Москвою методів витискування щораз більшої продукції з окупованих нею країн.

За звідомленням московського намісника, першого секретаря ЦК компартії України Ніколая Подгорного, сільське господарство УССР зібрало цього року 2,1 мільярда пудів зерна і „продало" державі в 2,2 раза більше, як минулого року. Згідно бо з установленим Москвою пляном, Україна мала „продати" чи точніше здати державі 650-700 мільйонів пудів, а здала ще до кінця року 786 мільйонів. Стверджуючи таке перевиконання пляну, Подгорний несамохіть підкреслив колоніяльне становище України в Совєтському Союзі, мовляв, „наша республіка була і залишається однією з основних житниць СССР. Тому й вимагав Подгорний трактувати теперішні успіхи, як „тривку базу для дальшого руху вперед, для розгортання боротьби за виконання величних накреслень партії".

Але всі ці успіхи з перевиконанням пляну не задовольнили присутнього на з'їзді Хрущова. Витискуючи з себе признання проводові комуністичної експозитури, він рівночасно заявив, що пересічний урожай з гектара на Україні все ще замалий і що його обов'язково треба підвищити, передусім з допомогою механізації сільського господарства і переходу на нові, ефективніші методи землеробства. Зокрема вимагав Хрущов підвищення продукції м'яса, заявляючи, що Україна мусить виплекати в найближчому році 16 мільйонів свиней і збільшити цю кількість удвоє, значить до 32 мільйонів, у наступних двох-трьох роках. Так само таврував Хрущов українських сільськогосподарників за зриви в продукції молока, недостача якого відчувалася й відчувається по містах, вимагаючи й тут рапідного збільшення поголів'я рогатої худоби й удоїв молока.

Громлячи партійних керівників Української ССР за недоліки і зриви в сільському господарстві, Хрущов не відмовив собі „приємности" вивести перед очі 12-тисячної маси компартійців і сільськогосподарських працівників здогадних винуватців цих недоліків, що їх він відкрив раптом у керівництві Академії сільськогосподарських наук УССР, очолюваному академіком П. Власюком. Продовжуючи висловлений уже Подгорним у його звітній доповіді закид в сторону Власюка й інших науковців з Академії сільськогосподарських наук у пропаґуванні уже віджилої, мовляв, і неефективної травопільної системи землеробства, значить приділювання під траву більшої посівної площі, Хрущов вилаяв Власюка в присутності всього зборища за підлабузництво й опортунізм. На спростування бідолашного Власюка, що це, мовляв, ні він ні провід Академії, але сама таки компартія, чи точніше провідні компартійні чинники почали пропаґувати травопільну систему, Хрущов закинув Власюкові брак принципів і нечесність, заявляючи, що найвищим авторитетом у сільськогосподарській науці не може бути ні він сам, ні навіть ЦК компартії, але — єдино Академія сільськогосподарських наук і її провід, значить президент академії. Для тих, що знають звичку Хрущова виступати завжди як непомильний авторитет в усіх справах, навіть у справах науки, напад його на Власюка був тільки черговим прикладом хрущовської перфідії і його зневажливого ставлення до провідних діячів науки підлеглих Москві народів. Тому він добре гармонізував з його нахабними вимогами, щоб Україна давала щонайбільше зерна, м'яса і молока.

ТРУДНОЩІ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ СПІЛКИ

Мюнхен. — Европейська Господарська Спілка, створена за пляном французького економіста Жана Монне, має в своєму складі шість держав: Італію, Францію, Люксембурґ, Західню Німеччину, Бельгію і Голляндію. До цього господарського об'єднання деякі інші держави вільної Европи ставилися скептично, як до експерименту з невідомим вислідом. Але виявилось, що ідея „европеїстів" має успіх. Поступово названі шість країн знижують мита для імпорту - експорту своїх товарів. Від початку 1962-го року буде знижене мито на торгівлю товарами між цими державами ще на 10%: таким чином уже 40% попередніх митних оплат буде скасовано. Розвиток цих шести країн іде в напрямі „митної унії", яка забезпечить їх від конкуренції інших держав і дасть для них самих збільшений внутрішній ринок з населенням до 170 мільйонів осіб.

Успіх Европейської Господарської Спілки є безперечний. Тому парлямент Великобританії вирішив почати переговори з державами ЕҐС про вступ до цієї організації. Цими днями бажання прилучитися до Европейської Господарської Спілки виявили також Австрія, Швайцарія та Швеція. Отже, Европейська Господарська Спілка росте, але вряді з тим ростуть також і її турботи.

Виявляється, що ЕҐС може стати самовистачальною (автаркічною, як кажуть економісти). Шість членів цієї спілки мають майже усе, що їм потрібне для розвитку й добробуту: вугілля, залізну руду, електричну енерґію, всякі мінерали і засоби для харчування. Хліборобство, городництво, скотарство, наслідком наукових метод, постачає населенню цих країн збіжжя, городину, овочі, молоко та м'ясо, і країни ЕҐС шукають ринків для продажу продуктів свого сільського господарства в інших країнах.

Раніше могли надіятися африканські аґрарні країни знайти багатий ринок для своїх продуктів в Европі. Тепер вони, окрім спеціяльних тропічних культур, як кава, банани, какао, не можуть мати широкого збуту в ЕҐС. А коли ці африканські держави не продаватимуть своїх продуктів в Европі, то вони не зможуть купувати виробів европейської індустрії. Таким чином, недорозвинені країни Африки й почасти Азії мусітимуть лишитися на убогому рівні напівголодного життя — або бунтуватися проти „народів - багачів".

Можна собі уявити, що заможні країни будуть дарувати недорозвиненим країнам засоби харчування і устаткування для індустріяльних підприємств. Але така політика на довшу мету не знайде підтримки в індустріяльних країнах. Єдина реальна поміч з Европи для недорозвинених країн Африки й Азії — це вишкіл власних техніків, інженерів, економістів, які могли б почати господарське відродження своїх народів на модерних основах.

Мала користь з того, що европейські лікарі рятують від смерти недужих у країнах Африки, бо це на тлі загальної відсталости крапля в морі. Треба навчити африканців, щоб вони самі собі помагали в боротьбі з голодом і недугами. Тому плян, який уже здійснюється в різних европейських країнах, — дати вишкіл молодим африканцям і азійцям — це реальна допомога не тільки технічна, але й політична. Бо люди з країн Азії й Африки, що пройдуть шкільну науку у вільних країнах, будуть ставитися критично до закликів сирени із Москви: мовляв, для відсталих народів немає іншого шляху до „щастя й добробуту", як тільки комунізм...

Европейські країни, як і промислові держави Америки, мусять виграти „перегони з часом". А коли вони цього не зроблять, то Москва й Пейпінґ поведуть за собою голодні орди на „ситу Европу". Так, як зробив колись — Джинґіс - Хан.

С. М.

Кадар виступив у московській „Правді" з новою атакою проти Альбанії

Москва. — В офіційному органі комуністичної партії Совєтського Союзу „Правда" появилася дня 26 грудня ц. р., промова першого секретаря компартії Мадярщини Яноша Кадара з атакою проти Альбанії і її провідників, які далі таврують Хрущова і його політику, як опортуністичну і суперечну з принципами марксизму - ленінізму. У своїй промові Кадар прирівняв конфлікт з Альбанією до розриву між Леніном і Троцьким, що стався в першій половині двадцятих років. Промова Кадара вдержана в дуже гострому тоні і її виголосив Кадар на зібранні компартії Совєтського Союзу, присвяченому обговоренню ідеологічних питань, яке відбулося останніми днями в Москві і на якому виступав теж Хрущов й Ільїчев. З усіх промов виголошених на цьому зібранні „Правда" подала тільки повний текст промови Кадара. Не зважаючи на те, що Кадар не згадав ні словом комуністичного Китаю, який протеґує ще й далі Альбанію, гострий тон його статті трактують як нову атаку проти Пейпінґу і підкреслюють, що спричинений альбанською справою розрив між Москвою і комуністичним Китаєм триває далі і поглиблюється. Одним з дальших виявів цього загострення може бути факт, що негайно після зірвання дипломатичних взаємин між Москвою і Тираною комуністичний Китай створив окрему китайсько - альбанську торговельну компанію, з метою встановлення торговельних зв'язків між обидвома країнами. В Пейпінґу перебуває теж окрема альбанська господарська делеґація, яка прибула туди через Бірму, а не як досі через Москву, і переговорює в справі дальшого поширення господарських взаємин між Альбанією і комуністичним Китаєм.

● **Комуністичний Китай** запропонував Індонезії свою військову поміч для збройного „визволення" Західньої Ґвінеї з-під голляндської адміністрації. Очевидно, що китайські комуністи хотіли б дістати нагоду для відпливу своєї фльоти й війська на води Океанії. Голляндія хоче перевести плебісцит серед новоґвінейських папуасів щодо їхньої долі, але Індонезія твердить, що самовизначення папуасам зайве, бо це країна Індонезії.

СЛІДАМИ СОВЄТСЬКО-КИТАЙСЬКОГО КОНФЛІКТУ

Президія Верховного Совєту СССР своїм указом із 19-го жовтня ц. р., „йдучи назустріч побажанням трудящих Тувинської автономної області і у відповідності з принципом вільного самовизначення національностей", затвердила указ Президії Верховного Совєту РСФСР з 9-го жовтня ц. р. про перетворення Тувинської автономної области у Тувинську Автономну Радянську Соціялістичну Республіку. Про цей випадок читаємо в „Радянській Україні" з 11-го жовтня.

Факт перетворення Тувинської автономної области у Тувинську АССР подала преса вільного світу лише у кількох рядках і на зовсім непомітнім місці. Тож, крім спеціялістів, ніхто ніякої уваги тій справі не присвятив. Однак, на нашу думку, справа варта уваги.

Перед тим, як вияснити, чому маємо такий погляд на справу, подамо з Малої Совєтської Енциклопедії деякі інформаційні дані про Тувинську автономну область.

Згідно з тими інформаціями Тувинська автономна область була створена у складі РСФСР 11-го жовтня 1944 р. Територія области становить 170 500 кв. кілометрів, населення 172 000 душ, тувинців і росіян. За переписом 1959 р. тувинців в області було 100.-000, решта, тобто 73 000, росіяни. Область має 13 районів і 4 міста. Столиця области — місто Кизил.

З ґеографічної мапи бачимо, що Тувинська область межує із півночі з Красноярським краєм, з півдня і сходу — з Монгольською Народною Республікою, а з заходу — із Алтаєм та Хакаською автономною областю.

Згідно з даними совєтської енциклопедії історичне минуле области таке:

З 1757 до 1912 року вона входила у склад Китаю, у 1912 р. „скинула колоніяльне ярмо манджурсько-китайських февдалів", а у 1914 р. Росія проголосила над нею свій протекторат. В серпні 1921 р. „Тувинська національно - визвольна революція проголосила Туву незалежною національною республікою". У 1944 р. Надзвичайна сесія Малого Хуралу (щось ніби парляменту — абв.) ТНР просила прийняти її у склад СССР, і на тій основі цю область прийнято і включено у склад Совєтського Союзу.

Вже й цих інформацій вистачить, щоб зрозуміти, чому Туву, яка спершу була „незалежною національною республікою", а потім „просила", щоб її включили в СССР, та „згодилася" бути автономною областю — тепер перетворено в автономну республіку.

Вияснення цього факту знайдемо у „ленінській національній політиці", завдання якої довести до злиття всіх національностей в одній радянській (читай — російській) нації.

Чим нація чи національна група відсталіша під оглядом культури, тим вона більше тримається своєї мови, звичаїв, свого побуту, і тим трудніше її асимілювати. Ленін та його послідовники це збагнули і проголосили, що вони — за свободу і за національний розвиток усіх народів та національних груп. І вони таку політику здійснювали і здійснюють — але тільки до певної межі. Вони підносять ці народи і національні групи на такий рівень, який сприяє асиміляції. А далі вони вже мають розвиватись разом з російським народом, чи пак вливатися в нього.

Справа з Тувою є прикладом ленінсько - сталінсько-хрущовської національної політики.

Тува, як область, була і надовго залишалася відсталою, а тому й трудною до асиміляції. Різниця поміж місцевим населенням — тувинцями і напливовими росіянами була б завжди значною і стояла б на перешкоді асиміляції.

Перетворення автономної области в автономну республіку означає створення нових республіканських урядів, установ і інституцій, для яких будуть потрібні додаткові кадри, які вибиратиметься частинно з місцевого населення, що заради хліба і почестей буде вивчати російську мову, підтягатися під російський стандарт і пересякати російською культурою, цураючись та нехтуючи всім своїм. З другого боку буде оправданий наплив у республіку російських чиновників.

Таким способом, внаслідок прискореної асиміляції місцевого населення і збільшеного напливу російського елементу, нова республіка втратить своє національне обличчя.

А цього Москві дуже потрібно ще й з іншої причини. Тува, бувши від 1757 року — майже 200 років — у складі Китаю, у великій мірі залишилася китайською, нехай тільки прокитайською. Китай з Туви, так само як із Зовнішньої Монголії, не зрезиґнував і, не зважаючи на „нерушиму дружбу" поміж совєтським і китайським народами, робить усе, щоб відобрати ті землі назад. Не робить він цього маніфестаційно бо ж „дружба" цього не дозволяє, але тиху роботу поміж тувинцями напевно веде.

Одним із арґументів Китаю проти совєтів є, без сумніву, твердження, що Тува насильно большевиками окупована і що большевики роблять усе, щоб її засимілювати. У цій тихій боротьбі з Китаєм за впливи перетворення Тувинської автономної области в Автономну Республіку є одним із ходів Москви на азійській шахівниці.

абв.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРЕЛЮД

Пропав останній міст удалині,
Колеса змащено росою
голубою,
І Київ на Богдановім коні
Пливе навстріч
дніпровою водою,

І думка під колесами петля.
Історія намотує години...
Вже чуть, як обертається
Земля,
І обертається з Землею
Україна...

Красо моя! Вкраїночко моя:
Ну що мені робити —
я не знаю!
То прилечу, то знову відлітаю,
А день за днем і гасне і сія...

Твоє обличчя чисте, як надія,
Пахкими пальцями я тронув
уночі,
І кров свою змішав я
із твоєю,
Як зерно із землею повесні.

Тоді ти стала мною,
Ватьківщино,
А я тобою на світанні став,
І свої очі я відкрив
крізь тебе...

Ти поселила в серці мій народ,
Ти освітила думку мою часом
І в мову українки сповила,
Тебе дивлюсь я серцем
і думками,
Тебе люблю я всесвітом
і людством,
І соняхом у золотому сні,
І сивиною вченого-мислителя,
І польовим горошком
на стерні...

М. ВІНҐРАНОВСЬКИЙ

Золотий вік медицини

Урядовці Крайових Інститутів Здоров'я, д-р Дейл Р. Ліндсей і д-р Ернест М. Аллен, надрукували в журналі „Наука" з 22-го грудня ц. р. статтю, в якій твердять, що саме тепер, можливо, починається золотий вік медичних дослідів. Це твердження засновують вони на аналізі тих дослідів, що тепер відбуваються в наукових лябораторіях.

Ці два вчені лікарі з дослідчого відділу Крайових Інститутів Здоров'я пишуть про те, що має дати людині отой золотий вік медицини.

На першому місці вони називають винахід, що допоможе контролювати недугу, яка в багатьох випадках досі була невиліковною — недугу пістряка.

Також інтенсивно працюють дослідники над проблемами ниркових недуг, зокрема над можливостями заміни хворих нирок і очей. Для цього очевидно мають бути створені очні і ниркові „банки".

Думають також про створення „зубних банків" для перещеплювання зубів.

Передбачається дальший поступ в операціях серця та поборюванні артеріосклерози, що є одною з найчастіших недуг цивілізованої людини.

Ці два лікарі - дослідники пишуть, що в найближчому часі наука знайде можливість краще контролювати умові недуги, які в теперішньому напруженому часі дуже поширились. Ведуться досліди в тому напрямку, щоб із більшим успіхом можна було лікувати алькоголізм та поборювати злочинність нелітніх.

Глибокі досліди ведуть також науковці, щоб знайти відповідь на таку споконвічну біологічну загадку, як процес старіння людини.

Дейл Ліндсей і Ернест Аллен стараються розгадати тенденції, по яких підуть найновіші винаходи в ділянці медицини. Інститути Здоров'я виросли з маленької однокімнатної „гігієнічної лябораторії", заснованої в 1887-му році при шпиталі Морської Піхоти на Стейтен Айленді, Н. Й. В цьому році ці інститути розпоряджають пожертвами, які становлять $287 мільйонів, а крім того вони мають свій дослідний фонд, що досягає суми $98 400 000.

В останньому десятиріччі кожний третій американський дослід у біомедичній ділянці був фінансований Крайовими Інститутами Здоров'я. В попередньому десятиріччі надруковано в ЗДА 50 000 наукових праць різних науковців, які користали з допомоги цих інститутів.

Автори наводять деякі важливіші винаходи і відкриття, зроблені з допомогою цих іститутів:

1) Лік "prednisone", синтетичний „родич" кортизони, який краще лікує, як кортизона, артретизм;

2) Лік "methotrexate" з успіхом діє проти пістряка, званого "choriocarcinoma". Деякі лікарі твердять, що він цілковито виліковує цей рід пістряка;

3) Ствердження, що гниття зубів може бути заразливим і небезпечним для інших осіб;

4) Новий болеґамівний засіб „phenazocine", який діє в кілька разів сильніше від загальновідомої морфіни;

5) Ствердження, що розчину звичайної солі і соди можна з успіхом вживати замість кров'яної плязми у випадках важкого попечення.

З-поміж осягів Крайових Інститутів Здоров'я д-ри Аллен і Ліндсей згадують ще поступ в розумінні біохемічних аспектів генетики та глибшого пізнання природи вірусів.

Людство — запевняють ці науковці — стоїть на шляху до перемоги над такими масовими недугами, як серцеві недомагання в найширшому розумінні цього слова та — пістряк. Але ніхто ще не знає, коли боротьба проти цих недуг завершиться повним успіхом.

Д-р Кость Кисілевський

ГОВОРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ШАШКЕВИЧЕВОЇ МОВИ

(Доповідь на Науковій конференції НТШ в Ню Йорку, виголошена 4 листопада 1961 р.)

(3)

Волинські говірки або точніше південноволинські знаходяться на півдні колишньої Волині. Територію цих говірок можна визначити на південь від умовної лінії: Володимир Волинський - Луцьк - Здолбунів - Новоград Волинський - Житомир. Західна межа — річка Західний Буг. Південна межа — пасмо ізоглос, що проходить приблизно по лінії верхів'їв річок Західний Буг, Серет, Збруч, Південний Буг, тобто умовною лінією на північ від Рави Руської - Великі Мости - Буськ - Підкамінь - Заложці - Підволочиськ - Хмельницький - Вінниця.

Тут бувають у західних говірках: перехід а до е, і; укання; м'які шиплячі ч, ж, ш: дьіучьета, чесом, шьінувати; безголосі: групший, берізка... (Стор. 113).

Також Кароль Дейна зазначує в своїй праці „Українські говори Тернопільщини" (Вроцлав, 1957, II, А. Н. по-польськи): „Докладніші та основніші дослідження виказують, що наддністрянський (опільський) говір відмежений від волинського не якоюсь одною лінією, але досить широким перехідним пасмом, що тягнеться по обох боках схематичної лінії Броди - Заложці - Збараж - Підволочиська, де скупчуються ізолоси переважної частини східних і західних говорових новостей, що їх беремо до уваги. Ізоглоси тих явищ скупчені головно між давньою австрійсько - російською границею та лінією Олесько - Скалат, а деякі з них доходять до лінії Золочів - Озірна - Микулинці - Теребовля - Гусятин". В тому місці своєї праці він наводить понад сім східних новостей волинського говору: а, -цьцьа (несецьцьа), -ський, -цький, -сько, на землы, на коны, на полы, тельаты; -ові, пекти, йа робиу, -сьа з дієсловом, протеза го-; -яний, мейі, твейі. З другого боку входять тут у зачислення також північно-східні засяги таких новостей західних, як а до е, тверде закінчення -т, -ец, брак м'якої відміни прикметників, дорсальна палаталізація сь, зь, ць, дзь; -сьмо, -сьте, -сь; сьть до сьць, втрата дзвінких у визвуці: ови, -ом, оу; тельетьу, на польу, нєсе сьє, дась, дасиш, буду робиу, будемо робили... Лінія, що біжить через середину цього накопичення ізоглос, може бути схематичною межею волинського говору. (Стор. 138).

Як бачимо, новітні дослідники цього перехідного терену між наддністрянським, волинським і подільським говорами вказують на суміш його особливостей. Власне та суміш дала основу до введення його в нову літературну мову галицького відродження. В додатку обидва побратими, Шашкевич і Головацький, походили з північної частини Галичини і не допустили до введення особливостей Ясеня Горішнього, Калуського повіту, звідкіля походив Іван Вагилевич. Все ж таки тут і там можна завважити в мові Шашкевича бойківські, а то й гуцульські прикмети поруч південно-східних. Гадаємо, що ці ухили від основної лінії нової літературної мови були деякою уступкою для вдоволення третього побратима, І. Вагилевича, а може навіть для поглядів Копітара, що ставив Гомеровий синкретизм за приклад до наслідування в літературній мові.

Треба також рахуватися з діяхронічним принципом у заключуванні, бо не все, що перед 130-ма роками вважалося добрим, сьогодні добре! Хоч народна мова сьогодні виявляє багатство говіркових особливостей, хоч українське суспільство досить чутливе на зберігання традиційних архаїзмів у своїй мовній діяльності, та проте не можна забувати про історичний розвиток мовлення, що під впливом школи, преси, зв'язків з південно-східними мовлянами у воєнних та повоєнних часах має тепер змінену структуру.

Спробуємо показати читачеві Шашкевичеву мовну систему на основі зібраного матеріялу з книжки „Руска письменність", т. III, зредаґованої Юліяном Романчуком, у 1913 р. як 2-е видання.

Шашкевич уживає таких фонетичних прикмет:

1. Постійне а, я в словах: сьвяткувати, сьвяткуют сьвято, вслкий, розлягає, говорят, творят (Голос Галичан), я ся каю (Син любому отцю), потїшиш ся, всяка деревина, колодязь, тяжко (Підлисє), жаль (Веснївка), гіля, сердит ся, дитя, пальцями, взяв, зляк ся, (У перекладах з польської мови), взяв князь, небожатка (переклади з чеської мови), судило нам ся, вершка ся дохаплюют, на довго ся здрімало, приймут тя, прикраслт, родити ся (Переделіве), озиває ся, промовляє, являє ся, глянути, бридня, прилягла, придержались, дяках, хотячи, хісновати ся, (Старина), писателя, сам ся присмотрював, княгинї, князї, приняв, прославляє; але ужасают замість ужасают (Рускоє весілє — рецензія), дївчата з молодцями, витрясали, саджати, придивлялась, княгиня, промовляти, глянув, подякував, лисиця, чагарами (Олена), приберет-ся, говорят дівчата, жаль (Бандурист), тяжкі мраки днесь лягают (Згадка)... (Тут виступають також інші прикмети: словництво, що виявляє спільноукраїнські корені та форманти; рухоме ся; вживання архаїзмів: тя, -ова- наросток при дієсловах; тверде закінчення у дієслівних формах: приймут, всувне л: дохаплюют, що характеризує південно-східний діялект).

2. Поруч правильних, загальнолітературних а, я маємо також виїмкові заступники їх е, є, що характеристичні для наддністрянського, надпрутського (гуцульського), а далі надсянського, надбужанського та надприп'ятського. Тут: стрілєли (для збереження рими), житє, обступленє, весілє, весілечко, волосечко, щастє (Олена), Переделіве, заранє, загородє, лахматє (Русалка Дністровая), житє, горйованє, щастє (Псалми Русланові), житє... (Проповіді). В цьому випадку Шашкевич користувався особливостями подільсько - волинської перехідної суміші, а також, правдоподібно, граматикою О. Павловського, що навела зразок відміни імен. середнього роду — ѣ з здвоєними приголосними: насіньѣ (ять, яке читано по-російськи як -іе на кінці).

40-річчя Інституту „Просвіта" у Вінніпеґу

25-го і 26-го листопада Канадійсько - Український Інститут „Просвіта" відзначив 40-річчя своєї діяльности. Суботнішній бенкет, з нагоди Ювілею відкрив о годині 8-ій вечером діючий голова Інституту Мих. Яремко, який привітав зібраних делеґатів і гостей, після чого Митрополит Кир Максим провів молитву і поблагословив гостину.

За почесним столом були Митрополит Кир Максим, парох катедри св. Володимира і Ольги о. д-р В. Кушнір, парох Парохії св. Покрови о. Р. Добрянський, посол до сойму Манітоби Іван Гаврилюк, член міської Ради Павло Парахін, який заступав хворого посадника міста Степана Дзюбу, член шкільної Ради Андрій Захарійчук, 12 кол. голов Інституту і 35 делеґатів від різних установ і організацій міста Вінніпеґу. Пресу заступали: Мих. Грушка англомовний щоденник „Фрі Прес", П. Пігічин — Канадійський Фармер, Анатоль Курдидик — Новий Шлях, а Дм. Микитюк — „Свободу". Всіх присутніх було 500 осіб.

Святковий вечір відкрив діючий голова Інституту „Просвіта" Мих. Яремко і ведення програми передав він свому заступникові Ос. Шелепкові.

Про сороклітню діяльність Інституту говорив кол. голова Ів. Байдак, який переказав історію цієї установи від перших початків її існування аж до теперішнього часу. Підчеркнув жертвенну та успішну працю першого голови Інституту о. Мих. Оленьчука, який живе тепер в Едмонтоні та обходить цьогно рокду 50-ліття свого священства. У відповідь на його писемний привіт з далекого Едмонтону присутні вшанували о. Оленьчука відспіванням многоліття.

Дальше промовець підчеркнув, що Інститут, отримавши єдину на цілий американський континент повновласть Матірного Т-ва „Просвіта" у Львові в 1921 р., оформився як матірне Т-во „Просвіт" в Канаді і ЗДА, а його угольний камінь посвятив наш Великий Митрополит — Слуга Божий Кир Андрей Шептицький в часі своєї канонічної візитації 1921-го року.

За цілий час свого існування Інститут подавав помічну руку різним іншим організаціям, що творилися у Вінніпеґу, як найбільший на ті часи в Канаді хор „Канада" під музичним керуванням проф. Ев. Турули, Станиця Бувших Українських Вояків, Комітет Допомоги Політичним в'язням, Танкові курси під проводом Василя Авраменка, опалова кооператива Північного Вінніпеґу, різні спортові клюби, а в часі 2-ої війни манітобська команда цивільної оборони доручила членам Інституту зорганізувати українську сотню цивільної оборони.

В залях Інституту відбувалися різні маніфестації та демонстраційні віча. Тепер при інституті мають свої приміщення такі організації як Спілка Укр. Молоді з Юним СУМ-ом, Ліґа Визволення України і її жіноча організація, Рідна Школа, хори та найстарше при Інституті жіноче Т-во ім. Княгині Ольги.

Голова Президії КУК — о. д-р В. Кушнір закликав не лише зберігати рідну культуру, який служить від 40 років Інститут „Просвіта", але поширити цю культуру на всі ділянки нашого життя не лише у Вінніпеґу, але теж і в цілій Канаді.

Привіт від посадника міста Вінніпеґу склав член міської Ради Павло Парахін, який підкреслив, що він присвоїв собі добре українську мову якраз в мурах цього Інституту.

Кол. інструктор народних танків у Вас. Авраменка і теперішній член управи консервативної партії в Манітобі — Мирон Масняк передав привіт від прим'єра Канади Діфенбейкера, міністра Стара, сенатора Тервальдеона і прим'єра Манітоби Роблина.

Голова Жіночого Т-ва при Інституті пані Кат. Орисюк виголосила промову і при цій нагоді передала від своєї організації 100 долярів на фонд розбудови Інституту.

Приємною несподіванкою було відзначення білими рожами був. голов Інституту, якими були: о. Мих. Оленьчук, Ів. Жаровський, Карло Протасевич, Ст. Горбачевський, Вол. Кошовський, Олекса Ямнюк, Мих. Сорокула, Яків Барилюк, Олекса Смолій, Данило Будка (через 9 років), Вас. Іваськів, Ів. Байдак і теперішній Мих. Яремко (уродженець Вінніпеґу).

Блискучу промову виголосив Митрополит — Кир Максим, в якій вказав на наші священні обов'язки, що їх поклало життя і теперішні обставини на нашу спільноту в Канаді. Все, що ми маємо, все, що має наша країна — Канада, все, що має світ і кожна поодинока людина є внаслідох трьох основних чинників, а саме: **Ідеї**, тобто творчої думки е невгнутого бажання перевести її в чин, матеріяльної спроможности, тобто багатства країни або засобів одиниці і праці людських рук, яка є конечною, потрібна до осягнення першого і другого чинника. В нашій дійсності лише великі ідеї мають право заслуговувати на наші матеріяльні засоби і на нашу працю, бо малі ідеї не варті нашої уваги і нашого найменшого зусилля.

Наші піонери заложили тривкі підвалини під наше громадське і церковне життя і тому невідкличним і святим обов'язком теперішнього покоління є розбудовувати і розвивати це наше життя на цих міцних підвалинах. Між українцями в Канаді мусить заіснувати повна і кріпка єдність та сильна згода і одне стремління зробити якнайбільше добра для свого рідного народу і прибраної Батьківщини — Канади.

Це 40-літне ювілейне Свято Інституту „Просвіти" закінчилося в неділю 26-го листопада добре приготованим концертом, програму якого започаткував хор Юного СУМ-у гимном „О Канадо". Дальше вступне слово виголосив голова Інституту Мих. Яремко, чоловічий хор СУМ-у (диригент І. Боячок) відспівав 5 пісень, які були виконані звуково чисто і старанно, хор Юного СУМ-у (диригент С. Головчинський) відспівав в'язанку народних пісень в супроводі акордіонової оркестри вдало, а концертова оркестра під управою Т. Комара (вихованок Інституту) виконала по мистецьки три народні пісні, за що приявні нагородили виконавців рясними оплесками. Відомий зі своїх декляматорських здібностей — член СУМ-у Мих. Петришин з чуттям віддав декламацію.

Головну промову на цім Святі - концерті мав проф. Яр. Рудницький, який насамперед привітав Інститут з нагоди його 40-річчя від УВАН і Наукової Ради Канади і передав до бібліотеки Інституту 40 примірників публікацій виданих УВАН.

З черги він торкнувся основних завдань таких Товариств як Інститут „Просвіта" чи взагалі просвітні Т-ва у вільному світі.

Концертова заля Інституту була переповнена по береги. Мистецьке оформлення, хотяй скромне, але із естетичним смаком, виконав виховник СУМ-у Святослав Головчинський.

Дм. Микитюк

ВИМОГЛИВЕ СУМЛІННЯ

(Світлій пам'яті Цьопи Гардецької)

Бл. п. Цьопа Гардецька народилася 1898 року. Вона належить до тієї української ґенерації, на долю якої випало пережити найбільш піднесені і найбільш трагічні часи в житті нашої нації. Дві війни, а поміж ними розвал двох імперій, виникнення нових держав, в одній з яких у Польщі з її безглуздо бундючним націоналізмом — Цьопі доводилось жити. І не тільки жити — а стверджувати себе, як українку, і обстоювати права своєї нації, що їх або не хотіли визнавати, або жорстоко придушували.

В цю жорстоку добу, коли людина людині стала справді вовком, бл. п. Цьопа Гардецька увійшла з двома виплеканими в тихому криворівенському приходстві рисами: лагідністю у приватному житті і великою вимогливістю до себе, як громадянки. Можливо тому, що й приходство те, попри лагідність відносин, не було таким уже й спокійним: кожного майже літа навідувались туди на літній відпочинок люди, які своєю неспокійною вдачею, своїми шуканнями і прагненнями будили й непокоїли трохи приспану Галицьку провінцію Австро-Угорської імперії. Туди приїздив Франко, там бував Коцюбинський, там Ольга Кобилянська зустрічалась з Оленою Пчілкою. Може, це звідти витворилось і окріпло в ній її неспокійне, вічно незадоволене, вічно вимогливе сумління.

В усякому разі, коли я зустрілась з нею десь в 1945—1946 роках, вона була вже такою, і лишилась з своїм незадоволенням всі ці п'ятнадцять років нашої щирої і вірної дружби.

Рідко буває, щоб зустрівшись в немолодих уже роках, могли дві жінки з різних земель України здружитися так міцно і вірно, як здружилися ми з Нею, живучи на славетній в історії нашої еміґрації Дахаверштрассе 9, тільки не на другому, а на першому поверсі — що належав Православній Церкві св. Покрови.

Була то кімнатка з розбитим вікном, залізною піччю, двома твердими вузенькими ліжками і столом, на якому на зробленій з цеглини електричній плиті вічно варилось те, що ми тоді пишно називали „кава". Цьопі не було потреби жити так, бо вона могла б жити в порівняльному комфорті і ситості табору, але її покликано було до праці в Об'єднанні Українських Жінок на Еміґрації, і вона слухняно до тієї праці стала.

Робила старанно і вірно, вічно нарікаючи на себе і завжди виправдуючи інших, бо у своїй безконечній лагідності не уміла і за все життя нікому не сказала прикрого слова, яке могло б комусь заболіти.

Тепер такі вже не родяться, а коли й родяться, ми їх уже так не виховуємо, не даємо віри у неминучу перемогу Добра, не вчимо уважати на інших, їх болі, потреби чи навіть і незрозумілі нам цілі.

А через деякий час на бл. п. Цьопу налітав страх, що вона не дбає за родину, що вона занадто віддається громадським цілям, в той час, як мусить дбати за своїх доньок і сина — і тоді вона поверталась на деякий час до них, щоб незабаром уже знову бути на Дахаверштрассе.

Америка з її зовнішнім комфортом і можливістю провадити вигідне і спокійне життя аж ніяк не вплинула на Цьопу. Вона невступно вела працю в Управі Союзу Українок, виконуючи часто доручення, які могли виконати десятки інших жінок, і не маючи часу зробити те, що могла зробити тільки вона. Але оте вимогливе сумління змушувало її служити віддано і чесно, не дбаючи за те, хто з того користає, не маючи самолюбства чи вузьких амбіцій.

Ще за два тижні перед смертю Вона писала мені, що ось лежить хвора, тоді як мусіла б помагати і одній доньці, і другій, і що вона все надіється, що їй стане краще, але щось цього не видно.

Їй не стало краще. Стомлене серце спинилось, спинилось у весні, і ми втратили доброго друга, віддану Маму і Бабуню, зразкову громадянку, вимогливе сумління якої нехай світить нам усім, коли ми підраховуємо те, що ми зробили, а що могли б зробити! Немає Цьопи, але мусимо дякувати всі ті, хто її знав, що нам дано було зустріти цю вийняткову Людину.

Людмила Івченко

Українська Літературно Мистецька Клюб

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 29 грудня відбудеться в приміщенні Клюбу авторський вечір Олени Заклинської. Твори читатиме Марія Рейнарович й авторка. Початок о год. 8-ій веч.

КЛЮБ ЗАСЛУЖЕНИХ СОЮЗОВЦІВ ЗБІЛЬШИВСЯ НА НОВИХ ШІСТЬ ЧЛЕНІВ

НОВІ ЧЛЕНИ КЛЮБУ ЗАСЛУЖЕНИХ ОРГАНІЗАТОРІВ

М. Отрок
31

С. Гавриш
29

М. Дербуш
29

Між цими знимками бракує трьох організаторів-чемпіонів, а саме: Миколи Сенчишака з Шикаґо, який здобув досі 39 нових членів, Івана Малка з Балтімору, який здобув 26 нових членів та Петра Сильчака з Лос Анджелесу, який приєднав уже 25 нових членів у цьому році.

Проголошений недавно Екзекутивою Українського Народного Союзу Клюб Заслужених Союзовців збільшився на нових шість членів. З кінцем листопада ц. р. цей Клюб мав всього 27 членів. В половині грудня до нього прилучилося ще нових шість членів. До цих 33 членів в останніх десяти днях долучилося ще шість, так що під цю пору цей Клюб має 39 членів. Хто є цими заслуженими союзовими діячами, які розбудовують та скріплюють найстаршу та найбільшу поза межами України організацію українців?

Найбільш успішним поміж ними є здавна відомий серед союзової громади Микола Сенчишак, член 131-го Відділу в Шикаґо, Ілл. Прибувши до Америки в 1949 році, він осів у Шикаґо зі своєю дружиною та двома донями і там зразу в тому ж самому році включився в союзове життя. Йому завдячує УНСоюз десятки членів та добрий приклад для інших організаторів. Зайнятий своїми зарібковими та родинними справами він знайшов час, щоб придбати 39 членів в цьому році для УНСоюзу. Є багато виглядів на те, що він заокруглить цю кількість до кінця року до рівної п'ятдесятки.

Другим після М. Сенчишака, який ввійшов в Клюб Заслужених, є Михайло Отрок, який від 1940 року, тобто 21 років безперервно є секретарем 14-го Відділу в Нюарку. В цім році він вже здобув 31 члена, а скільки здобув за час свого секретарювання, трудно злічити. Є їх добрих пару сотень.

За ним вступили останньо до Клюбу почесних союзовців два відділові секретарі: проф. Микола Дербуш з далекого Міннеаполісу, та Степан Гавриш з Філядельфії. Оба вони здобули по 29 членів, але ці цифри ще ніяк не є остаточними. Професор Дербуш є відомий, як колишній дуже успішний організатор, який зорганізував сотні членів для УНСоюзу. Пан Гавриш від ряду літ належить до найактивніших секретарів союзової Філядельфії. Оба організатори майже від першого дня свого приїзду до Америки перед кругло дванадцяти роками включилися в союзове життя і, як виявляє їх активність, стали взірцевими його членами.

Черговим членом Клюбу є Іван Малко, секретар 320 Відділу УНСоюзу в Балтіморі. В цім році йому закінчилося повне десятиліття секретарської праці і, треба додати, взірцевої праці. В кожному році він докладає чимало нових членів до свого Відділу. В цьому році це число виносить 26. Пан Малко належить до тут народженого покоління, яке щиро працює для рідної громади.

Шостим членом Клюбу є секретар 257-го Відділу в Лос Анджелесі, Кал., Петро Сильчак. Є це найдальше на захід висунений член Клюбу. Пан Сильчак є заслуженим секретарем свого Відділу, бо вже 24-ий рік сповняє цей свій обов'язок у Відділі, який він помагав закладати. Його цьогорічний дарунок для Союзу виносить 25 членів.

Хоч до закінчення цього року і до кінця передконвенційної кампанії УНСоюзу вже залишилося тільки кілька днів, є підстава думати, що до числа 39 членів Клюбу прибуде ще в цьому році зо дві десятки нових імен. Це буде доказом, скільки відданих організаторів має УНСоюз, які в нелегких умовинах нашого організованого життя творять нові союзові і загально громадські вартості. Бо що є в нашу пору більше на потребу, як гуртування щораз більшого числа наших земляків у національній організації, яка всі свої засоби від довгих 68 років ставить на службу своєму народові!

Я. П.

Плянують документальний фільм про комунізм

Вашинґтон. — Департамент оборони повідомив про те, що плянує накрутити документальний фільм про історію і цілі комунізму. Цей фільм має називатися „Від марксизму досі", і його має продукувати фільмова інкорпорація СіБіЕс. Кошти цього фільму ще не є відомі. Його текст має написати Джозеф Л. Манкевіч, відомий кіновий сценарист і продуцент. Асистент секретаря оборони Карлайл П. Рунґе заявив, що фільм має бути готовий на початку літа цього року. Він сказав, що цей фільм має бути „історичною розвідкою про комуністичну партію в її операційній дії, її доктрини, її заяви і її чини". Асистент секретаря оборони сподівається, що цей фільм буде дуже добре написаний і випродукований.

ПРОФ. КОСТЬ КИСІЛЕВСЬКИЙ ГОВОРИТИМЕ ПРО НОВІ ЛІНҐВІСТИЧНІ АТЛАСИ

Заходом Філологічної секції НТШ відбудеться в суботу, 30 грудня 1961 р. в год. 6-ій веч., в залі НТШ, 302-304 Захід 13 вул. в Ню Йорку. Наукове Засідання Секції, на якому проф. д-р Кость Кисілевський виголосить доповідь на тему „Нові лінґвістичні атласи". По доповіді відбудеться дискусія.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що дня 24-го грудня 1961 року відійшов у Вічність, по довгій і тяжкій недузі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п. ЛЕВ ФЕДОРОВИЧ

проживши 65 років.

Покійний був учасником Визвольних Змагань, відданий прихильник Українського Революційно-Націоналістичного Руху в Краю і на чужині, бувший член Відділу ООЧСУ в Трентоні, Н. Дж.

Покійний походив з міста Хирова, Західня Україна, в 1944 році виїхав на еміграцію, а останніх 14 років проживав в Трентоні, Н. Дж., ЗДА.

ПАНАХИДА — в похоронному заведенні Михайла Кошика, у ВІВТОРОК, 26-го ГРУДНЯ 1961 р., в год. 7:30 веч.

ПОХОРОН — в СЕРЕДУ, 27-го ГРУДНЯ 1961 р., з похоронного заведення до української кат. церкви свщ. Йосафата в Трентоні, а опісля на місцевий цвинтар.

Хай чужа земля буде Йому легкою, а пам'ять про Нього вічною!

Горем прибиті:

КАТЕРИНА — дружина
ЛЮБА і ОСИП ГОЯНЮК — донька і зять
ЗЕНОН і ЕВЕЛИН — син і невістка
ЗІРКА, ЮРКО та МАРКІЯН і ЗЕНОН — внуки

In profound sorrow, we announce to our dear friends and acquaintences that

Dmytro KAPELUCH,

beloved husband and father died on Sunday, December 24. 1961, in Brooklyn.

THE FUNERAL will be held on FRIDAY, DECEMBER 29, 1961 at 8:30 A. M., from MacMannis Funeral Home, 2001 Flatbush Ave., Brooklyn, N. Y. at St. Georges Ukrainian Catholic Church in New York, where Requiem Mass will be held at 10:00 A. M. The Interrment will follow at St. John's Cemetery.

MARY (nee HRECZUCH) — wife
OLGA, ANN and LILIAN — daughters

НАУКОВЕ Т-ВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗДА
ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ

— відбудеться —
в СУБОТУ, 30-го ГРУДНЯ 1961 р.
в год. 6:00 вечора
в залі НТШ — 302-304 Захід 13-та вул. в Ню Йорку.

ПРОГРАМА:
Проф. д-р КОСТЬ КИСІЛЕВСЬКИЙ — доповідь на тему: „НОВІ ЛІНҐВІСТИЧНІ АТЛЯСИ".
Після доповіді відбудеться дискусія.
ГОСТЯМ РАДІ!
ДИРЕКЦІЯ ФІЛОЛОГІЧНОЇ СЕКЦІЇ НТШ

ПОДЯКА

Цією дорогою складаю сердечну подяку

п. д-р Маркіянові Міґоцькому

лікареві хворіб уха-горла-носа в Кліфтоні, Н. Дж., практикуючому під ч. 417 Кліфтон Евеню, за лікарську поміч і успішне лікування.

Вдячна пацієнтка ЯДВІҐА КНАПІК
18 Бурґес Пл., Пассейк, Н. Дж.

В сьому болючу річницю смерти нашого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА, ТАТА і ДІДУСЯ

бл. п. Андрія Кучера

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в СУБОТУ, 30-го ГРУДНЯ 1961 року
в год. 9:00 рано
в церкві св. Юра, — при 7-ій вул. в Ню Йорку.
В цей день про молитви за душу Покійного просить
дружина — МАРІЯ

Замість квітів на свіжу могилу мого Дорогого Товариша

бл. п. д-ра БОГДАНА КАРПЕВИЧА

складаю — $10.00
на потреби Українського Конґресового Комітету Америки, а Родині Покійного висловлюю моє найглибше співчуття

д-р ІВАН ГУРКО

Замість квітів на домовину

бл. п. д-ра БОГДАНА КАРПЕВИЧА

кол. адвоката і громадського діяча
складають на бідних українських дітей в Австрії, суму 20.00 дол.

ШИКАҐОВЦІ з міста ЛЕЖАЙСЬКА

Замість квітів на могилу

бл. п. ОКСАНИ з МАРІТЧАКІВ ЗАЛІЗНЯК

складають на Осередок Наукового Товариства ім. Шевченка у Филаделфії суму 10.00 дол.

СОФІЯ і МИКОЛА ПРАСІЦЬКІ

Замість квітів на могилу

сл. п. д-ра БОГДАНА КАРПЕВИЧА

складаємо — $10.00
на залишенців.

МАРІЯ і МИКОЛА САВИЦЬКІ

Від 24-го грудня 1961 починаючи,

РІЗДВЯНЕ ДОЗВІЛЛЯ на Союзівці!

В НЕДІЛЮ, 31-го ГРУДНЯ 1961 р.

ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ

з відповідною програмою.

В СУБОТУ, 6-го СІЧНЯ 1962 р.
в навечеря Різдва Христового

СВЯТА ВЕЧЕРЯ

з традиційними 12-ма стравами.

ВИМРІЯНА НАГОДА ДЛЯ ГОСПОДИНЬ ПРИЙТИ НА ГОТОВЕ!

Для ДІТЕЙ і МОЛОДІ:
САНКИ — СОВҐИ — ЛЕЩАТА
Для ДОРОСЛИХ:
ЛОВИ — БРІДЖОВИЙ ТУРНІР
Для ВСІХ:
біленький, крайовий СНІЖОК, приємне ТОВАРИСТВО, родинна АТМОСФЕРА, гостинна СОЮЗІВКА!

Замовляти місця і вечерю заздалегідь, виповнюючи внизу формуляр.

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE
Kerhonkson, N. Y.
Tel.: 5641

NAME: ....
ADDRESS: ....
Enclosed is reservation deposit $ .... for ....
dinner for .... persons — for .... day —
from .... to ....

Об'єднання Демократичної Української Молоді в Ню Йорку

— влаштовує —

Новорічний БАЛЬ - Зустріч нового 1962 року

в неділю, 31-го грудня 1961 року — у найбільшій залі CENTRAL PLAZA HALL, 111 2nd Ave, N. Y. (між 6-7 вул.) Main Ball Room, 5th Floor.

ЗАЛЯ ДЕКОРОВАНА.
МІСЦЯ ПРИ СТОЛИКАХ ЗАПЕВНЕНІ.
НАПИТКИ І БУФЕТ У ВЛАСНОМУ ЗАРЯДЖЕННІ.

ПОЧАТОК — год. 9:00 вечора.
Грає знана оркестра — ВАСИЛЯ БОСОГО.

КОМІТЕТ

Добре читання для дітей і молоді.

Сойка-Штукарка

РОМАНА ЗАВАДОВИЧА
ЦІНА $1.00

Замовляти:
SVOBODA
81-83 Grand St. (Box 346)
Jersey City 3, N. J.

ПОСВЯЧЕННЯ БУДИНКУ УКРАЇНЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК У ЗДА

В неділю 17 грудня 1961 року відбулось урочисте посвячення власного будинку УВАН у ЗДА, що був куплений у квітні і міститься під числом 206 при Вест 100 вулиці в Ню Йорку.

Серед численних присутніх були члени Академії, прихильники і представники українських організацій в Америці. Більшість з тих, що прийшли на посвячення, належали до тих, хто своїми пожертвами уможливили купівлю будинку Академії.

Посвячення довершив архиєпископ Мстислав, голова Консисторії Української Православної Церкви в ЗДА у сослужінні о. протопресвітера Л. Веселовського, о. протоієрея Г. Павловського, о. мітрата Г. Пипюка, о. протоієрея Б. Желехівського, о. протоієрея П. Стельмаха і протодиякона о. Рибачука. Співав катедральний хор під керівництвом проф. В. Завітневича.

Перед чином посвячення проф. О. Архімович привітав Владику Мстислава хлібом і сіллю і прохав молити про Боже благословення для дальшої наукової праці Академії у придбаному будинку.

Чин посвячення проходив надзвичайно урочисто перед старовинним образом Іоанна Євангелиста 18-го століття. Цей образ, привезений з Волині, Академія дістала в дар від М. Кобринської.

Слова Євангелії, прочитані під час відправи, нагадали молільникам дух, під яким проходила і проходить праця Академії: „Просіть, і дасться вам; шукайте, і знайдете; стукайте, і одчиниться вам". Чин посвячення закінчився співом „Вічної Пам'яті" Дмитрові і Михайлові, першим президентам Академії, а потім співом „Многая літа" членам Академії і жертводавцям.

Слово Владики Мстислава

У своєму слові після чину посвячення Владика Мстислав привітав Академію з придбанням власного будинку. Він сказав, що із зворушенням переступив поріг Академії і дякував Богові, що допоміг українському науковому світові мати власне приміщення. Владика підкреслив, що Церква розуміє велич праці науковців і дбає за розвиток української науки і культури. Він зазначив, що Українська Православна Церква в Америці систематично видає праці української науки і приобіцяв, що допомога для Академії в дальшому збільшиться.

Владика Мстислав з жалем згадав, що перший президент УВАН у ЗДА, М. О. Ветухів, не дочекався цього урочистого дня. Проф. Ветухів належав да людей творчих та впертих, свою енергію та наполегливість він поставив на розбудову української науки і культури у новому світі. Владика привітав проф. І. Л. Замшу, як свого друга, якого праця спричинилась до розвитку Академії.

Владика закінчив словами: „Щасти, Боже, вам усім, особливо тим, хто мав відвагу цей будинок набути". З нагоди посвячення він передав Академії грошову пожертву і закликав українське громадянство до жертвенної допомоги Академії, над якою ще висить борг за будинок.

Слово віце-президента Академії, проф. Д. А. Горняткевича

Проф. Д. Горняткевич подякував Владиці Мстиславу і прочитав листа від Апостольського Адміністратора для українців - католиків в Европі, Впреосв. архиєпископа Кир Івана Бучка, який з нагоди посвячення прохав благословення Божого для Академії і її наукової діяльности, підкреслюючи велику ролю і вагу української науки для ширення правди про великі українські культурні скарби і надбання в минулому і сучасному.

Проф. Горняткевич накреслив шлях праці Академії від 1950 року, коли не було власного приміщення, а скрині з архівними матеріялами стояли у тісному приміщенні „Самопомочі" на Сьомій вулиці. Там збирались ентузіясти Академії і, сидячи на скринях, робили пляни на майбутнє. Сміливі пропозиції М. Ветухова багатьом здавались нереальними, але згодом вони здійснились. В 1951 році великим досягненням здавалась перша домівка Академії — в одній маленькій кімнаті на 23 вулиці. В 1952 році перейшли в дві великі кімнати на 26 вулиці і розмістили там архів і бібліотеку. Дев'ять років праці в цьому приміщенні були плідними, але стало тісно. На початку 1961 року проф. В. Міяковський побачив, що Нюйоркська Публічна Бібліотека звільнила будинок на Вест Сотій вулиці і подав думку дізнатися, чи не продасться цей будинок. Ідею купити будинок підтримало громадянство своїми пожертвами, що прийшли як признання праці Академії. Будинок купили. Тепер завдання Академії — розвивати працю, а завдання громадянства — цю працю підтримати. Треба прикласти всіх зусиль, щоб якнайшвидше сплатити борг за будинок.

Товариська зустріч

Після обряду посвячення відбулась товариська зустріч, що пройшла в теплому і дружньому настрої. Велика заля першого поверху будинку, щойно пофарбована у світлопісковий колір, була святково прибрана і прикрашена оригінальними декоративними панно роботи Докії Гуменної. На передній стінці був портрет Шевченка роботи С. Макаренка і фото-портрети Г. Вернадського, першого президента УВАН у Києві, Д. Дорошенка, першого президента УВАН, і М. Ветухова, першого президента УВАН у ЗДА.

Гості оглядали залі другого і третього поверхів, де розміщені багаті матеріяли Архіву-Музею і Бібліотеки УВАН у ЗДА.

Тепер в Академії йде підготовка до урочистого відкриття власного будинку, що відбудеться в неділю 28 січня 1962 року.

Л. Д.

Високе відзначення Романа Рудницького

Молодого, дев'ятнадцятилітнього українського піяніста-віртуоза Романа Рудницького, зустріла рідка честь: під час його концерту в Дітройті, в суботу 18-го листопада, в залі дітройтського Музею, концерт влаштував місцевий Український Музичний Інститут, голова Міської Ради і діючий мейор, п. Маруся Бек, вручила йому Золотий Ключ міста Дітройт. Цю виїмкову честь, яка для всіх була справжньою несподіванкою, а найбільшою для молодого артиста. — публіка, що заповнила залю майже по-береги й ентузіястично оплескувала Романа Рудницького, прийняла оваційно, як вияв признання зі сторони Управи міста Дітройт для таланту і мистецьких осягів молодого віртуоза.

До речі, таке відзначення зустрічає Романа Рудницького вже вдруге: йому вручили Золотий Ключ міста Омага, Небраска, під час його концерту там чотири роки тому.

Фахова критика прихильно відгукнулася на концерт Романа. Колінс Джордж, музичний критик дітройтського щоденника, „Дітройт Фрі Пресс" писав 20-го листопада під заг. „Найменша" з трьох імпрез — найкраща", „...Мешканці Дітройту мали в суботу аж три концерти, але тільки один з них був вартісною музичною подією, а саме перший концерт молодого піяніста, Романа Рудницького. В його підході до фортепіяну ще дещо пізнати студента, але його звук певний, його техніка подивугідна, його розуміння музики глибоке..." Дві інші імпрези згадані в критиці, це концерт славнозвісного Мантовані й його оркестри, та виступ Скандинавської оркестри.

Інші виступи Романа Рудницького на протязі останніх двох місяців мали справді ентузіястичні відгуки американської преси. Його виступ, як соліста з Філгармонійною Оркестрою Делавар, в Третьому Концерті Прокоф'єва, критик, Джордж Єйтс, назвав „найвищої кляси", та який „...визвав захоплення не тільки публіки але й цілої оркестри..." Про концерт Романа Рудницького в Томс Рівер, Н. Дж., Ендрю Тейлор писав у „Овшен Кавнті Сан", 9-го листопада: „Вже з перших акордів Баха - Бусоні Шакони, яку Роман Рудницький грав на початку своєї складної, знаменито складеної програми, було ясно, що цей молодий піяніст знає, чого вимагають виконувані твори, знає, що й як зробити. Він розпоряджає високорозвиненою технікою, чистою, блискучою й певною; він розуміє різні стилі різних композиторів і епох і відповідно їх виконує; він має силу, а коли треба, м'якість удару. А що найважніше, він глибоко й цілковито поринає в музику, яку він виконує. Тому його концерт був на незвичайно високому рівні. Додавши, в майбутньому, зрілість літ та пережитих людських досвідів, для розвитку мистецьких, музичних та піяністичних можливостей Романа Рудницького нема меж..."

Після концерту Романа Рудницького в Трентоні 28-го жовтня критик Кенет Вудворд писав: „...Це, чутливий артист чималої індивідуальности, яка полонить публіку. Він повний темпераменту, який він вповні контролює, завжди шукаючи великих мистецьких ідеалів, яких розв'язку він находить. Він грає не тільки блискуче, вповні свобідно і без будь - якого зусилля, але й емоційно вразливо й переконливо. Роман Рудницький в можливо найкращий спосіб репрезентує ґенерацію наймолодших американських піяністів. Дехто з цих піяністів в майбутті стане добрим, дехто-дуже добрим. Роман Рудницький має все, щоб стати одним з нечисленних виїмкових".

Черговий концерт Романа Рудницького відбудеться 26 грудня в Маямі, Флорида, де він запрошений виступити в залі Публічної Бібліотеки в серії концертів, які влаштовує міська Управа.

Публічна світова опінія не матиме впливу на відновлення атомових проб

Вашингтон. — В урядових колах переважає думка, що світова публічна опінія не може мати впливу на відновлення атомових експльозій в повітрі, коли такі проби являтимуться військовою конечністю. Уряд гадає, що численні закордонні держави, між ними і невтральні країни, радо привітають відновлення атомових вибухів у повітрі, бо вважатимуть, що нові атомові проби в атмосфері у ЗДА чи в Англії, — це скріплення вільного світу після того, як СССР цілою серією цьогорічних експльозій скріпив своє становище і внаслідок цього порушений балянс в атомовому озброєнні. Англійський уряд підтримує це американське становище, але обидва уряди змагатимуть до того, щоб прийти до порозуміння з СССР в справі контролі атомової зброї, роззброєння та справи Берліну і напруження між Сходом і Заходом. Справу відновлення атомових проб в атмосфері вирішували під кутом таких трьох факторів: совєтський поступ в атомовій зброї під час цьогорічних проб; військові вимоги ЗДА внаслідок цього і реакція світової опінії, яка звертається вбік того, що ЗДА повинні переводити атомові проби і в повітрі.

Українці і Культурна Комісія Мишиґену

В 234-му числі „Свободи" з 7-го грудня 1960 р. було ширше повідомлення про те, що дня 8-го листопада 1960 р. тодішній губернатор Мишиґену, а теперішній державний підсекретар для справ Африки в уряді президента Кеннеді, Дж. Меннен Вілліямс, створив т. зв. Культурну Комісію Мишиґену. Новий губернатор стейту Мишиґен, Джан Б. Свейнсон продовжив життя Комісії на наступні роки, і рівночасно робляться заходи, щоб Комісію затвердила стейтова леґіслятура, та щоб іменувати постійного платного урядовця для координації праці Комісії, що діє через свої комітети (напр. літератури, танків, історії і музеїв, театру, тощо). З українців стейту Мишиґен в комісії є адвокат Денис Квітковський із Дітройту, як повноправний Комісар, іменований поновно новим губернатором.

Дня 9-го грудня 1961 р. Комісія відбула своє перше засідання з новим губернатором Дж. Б. Свейнсоном у Ленсінґу, столиці стейту Мишиґен. Перший рік діяльности Комісії був присвячений інвентарові, — студіям над тим, що Мишиґен має в усіх ділянках культурного життя, як він використовує свої культурні сили, і як могла б Комісія включитися в цю культурну працю, координувати її, поліпшувати, доповнювати тощо. До речі буде пригадати, що тільки стейт Ню Йорк має подібну комісію культури, яка має великі осяги.

Для нас цікавий звіт — „інвентар" т. зв. Комітету Етнічних Культур і Народного Мистецтва. Цей Комітет очолює приятелька українців, місс Флоренс Ж. Кесседі. Кожний голова Комітету має право докоптувати для праці в комітеті допоміжні сили. І так до Комітету Етнічних Культур і Народного Мистецтва, з українців кооптовано панну Іванну фон Драгінду.

Звіт цього Комітету виказує, що Мишиґен має 97 артистично-мистецьких товариств, що особливо артистичні сили прибули з найновішою еміграцією, стоять на дуже високому мистецькому щаблі й що між ними українці в Дітройті стоять чи не на першому місці з Капелею Бандуристів імени Тараса Шевченка й хором Трембіта на чолі. Загально стверджено, що Мишиґен не здає собі з цього справи й не використовує належно для себе своїх мистецьких сил. Загальні оплески й сміх одобрення стрінули таке ствердження Комітету:

„Є дещо іронічно, що Дітройтська Українська Капеля Бандуристів, яка об'їхала з концертами З'єдинені Держави Америки, Канаду і Західню Европу та мала ентузіястичні рецензії критики за свої концерти в Карнеґі Гол в Ню Йорку, в Симфонічній Галі в Бостоні, і в Шикаґо Сівік Опера Гавз — ніколи не об'їздила з своїми концертами стейту Мишиґен".

В своєму звіті Комітет відмітив також як історичну і надзвичайно вдалу Виставку Українського Мистецтва в Дітройті в 1960 р., під патронатом панни Марусі Бек, голови Міської Ради Дітройту.

В майбутньому Комісія Культури Мишиґену плянує взяти активну участь у недалекій Світовій Виставі в Ню Йорку та присвятити повну увагу розвиткові культурного життя в Мишиґені в цілості, і етнічним культурам і їх мистецьким групам зокрема.

Короткі Вістки

● На конференції шістьох міністрів західньо - европейських країн, що творять так званий Евратом — Европейська Спільнота Атомової Енергії — обрано на нового президента тієї організації колишнього французького міністра внутрішніх справ, де-ґолліста П'єра Шатене. Це становище завжди займає француз, бо Франція найбільш заавансована в самостійних атомових дослідах. Французький през. де Ґоль був проти поновного вибору французького вченого Есієнна Гірша, бо той був прихильником концепції „з'єдинених держав Европи".

● У Польщі комуністичний уряд, під натиском церковних кіл, відкликав своє розпорядження, яким вчителів релігії підпорядковано цивільній шкільній владі. Зате збережено постанову, що релігії не мають права вчити в школах монашки і ті священики, що були засуджені за „протидержавні дії". Це дає змогу комуністичній владі в кожній хвилині викинути зі школи неприємного їм катехита, арештувавши його і засудивши хоч бо на 24 години в'язниці за „протидержавну роботу".

Відійшли від нас
Члени Українського Народного Союзу:

БАГЛАЙ Дмитро, народж. 1912 р. в Жидачеві, член 153 Відд. УНСоюзу у Філядельфії, Па., помер 18-го грудня 1961 року.

БОГАЧЕНКО Олена, народж. 1903 р. в Толідо, Огайо, членка 285 Відд. УНСоюзу в Россфорд, Огайо, померла 15 грудня 1961 року.

ВОМБА Марія, народж. 1897 р. в Скориках, пов. Збараж, членка 318 Відд. УНСоюзу в Нортгемптон, Па., померла 17-го грудня 1961 року.

БУТОВИЧ Микола, народж. 1895 р. у Петрівці на Полтавщині, член 457 Відд. УНСоюзу в Ню Йорку, Н. Й., помер 21-го грудня 1961 року.

ЄСОВИЧ Генрих, народж. 1903 р. у Ґрінволді, Ман., Канада, член 94 Відд. УНСоюзу в Гемтремк, Миш., помер 9-го грудня 1961 року.

КІЦЕНЮК Іван, народж. 1877 р. у Псарах, пов. Рогатин, член 267 Відд. УНСоюзу у Вестбері, Н. Й., помер 13-го грудня 1961 року.

ЛІС Анна, народж. 1893 р. в Куляві, пов. Жовква, членка 325 Відд. УНСоюзу в Брукліні, Н. Й., померла в грудні 1961 року.

ПОШИВАК Анна, народж. 1892 р. у Вільховій, пов. Лісько, членка 50 Відд. УНСоюзу в Лорейн, Огайо, померла 10-го грудня 1961 року.

СТАНКЕВИЧ Йосип, народж. 1919 р. в Киртис Бей, Мд., член 55 Відд. УНСоюзу у Киртис Бей, Мд., помер в грудні 1961 року.

ШАЛАЙКО Андрій, народж. 1885 р. в Острові, пов. Перемишль, член 108 Відд. УНСоюзу в Лейквуд, Огайо, помер у грудні 1961 року.

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ!

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 30-го ГРУДНЯ 1961:

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Річні Збори Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 209, в год. 8:00 веч., в домі секретаря. — Проситься членів прибути на означений час. — С. Матлада, предс.; Й. Гінда, секр.

БРУКЛІН - САВТ, Н. Й. — Річні Збори Б-ва св. о. Миколая, Від. 293, в год. 7:30 веч., в церковній залі, 158 19-та вул. На деннім порядку: річні звіти урядників, дискусія над звітами, вибір нової Управи на 1962 рік, плян праці на біжучий рік і вирівняння членських вкладок. Всі члени обов'язково повинні прибути. — Д. Ласевич, предс.; М. Демидчук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні Збори Українського Б-ва св. Володимира, Відд. 130, в год. 8:00 веч., в приміщенні Українських Кат. Ветеранів, при 33 Іст 7-ма вул. — І. Малець, секр.

НЮАРК, Н. Й. — Закінчення Річних Зборів, Т-ва ім. Мих. Грушевського, Відд. 219, в годині 7:00 веч., в приміщенні при 675 Савт 19-ій вул. — Закінчення цих Зборів відложено через брак звіту контрольорів. Про цю справу звітуватиме також предсідник Відділу, після переглянення секретарських і касирських книг. Присутність всіх членів обов'язкова. Неприсутні члени будуть карані гривною $2.00, а неприсутні урядовці $5.00. — В. Ткач, предс.; А. Мейб, кас.; М. Юрів, секр.

НЕДІЛЯ, 31-го ГРУДНЯ 1961:

БОСТОН, Масс. — Загальні Річні Збори Відд. 238, по Службі Божій, в парохіяльній залі церкви св. Андрія. Денний порядок: відкриття Загальних Зборів; звіти Управи; вибір нової Управи на наступний 1962 рік; вибір делегатів на конвенцію УНСоюзу; різне. — Д. Николенко, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 170, в год. 4:00 по пол., в УНДомі, при 90 Фліт вул. Обов'язком кожного члена є прибути на Збори, з уваги на звіти Управи та вибір нової Управи на 1962 рік. По Зборах буде Товариська Перекуска. — Грабар, секр.

РОСОФОРД, Огайо. — Річні Збори Відд. 235, в год. 2:00 по полудні, в УНДомі. На цих Зборах буде відчитаний фін. і рек. звіти та вибір нової Управи на 1962 рік. — М. Масник, предс.; М. Бобак, кас.; І. Шестак, секр.

ФЛІНТ, Миш. — Річні Загальні Збори Т-ва ім. гетьмана І. Мазепи, Відд. 303, в год. 2:00 по пол., в залі УНДому. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Річні Збори Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 102, в год. 1:00 по пол., в шкільній залі св. Йосафата, при 5720 State Rd., Parma, Ohio. Просимо членів прибути на ці Збори, на яких будуть вирішені важні справи та буде вибір нової Управи на 1962 рік. — М. Малеський, предс.; Г. Голубець, кас.; М. Бобечко, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Річні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 251, в год. 1:00 по пол., під церквою св. ап. Петра й Павла, West 7th St. — П. Кореневич.

ПОНЕДІЛОК, 1-го СІЧНЯ 1962:

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Річні Збори Б-ва св. Василія Великого, Відд. 364, в год. 2:00 по пол., в УНДомі, при 3161 East 93rd St. Проситься членів прибути на Збори: вислухати звітів Управи і Контр. Комісії та вибрати нову Управу на 1962 рік. — Г. Кукіз, предс.; Е. Макарик, кас.; В. Владика, фін. секр.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим співвласниками 25-мільйонового майна організації!

РОЗШУКИ

Аполонія ДИСАГА (дів. ім'я), замужна за Михаськом Стручинським, Скала Подільська, Україна, пошукує свою сестру ТЕКЛЮ ДИСАГА (дів. прізв.), зі села Сениківці, пов. Чорткіз. Якщо хто знав би про неї, або вона сама, прошу писати до:
Mrs. R. SCHWARZBACH
34 Nassau St., Elmont, N. Y.
FL 2-7149

Найкращим ДАРУНКОМ ПІД ЯЛИНКУ — є — СТУДІЙНА (КОЛЕДЖОВА) ГРАМОТА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

яка запевнить їм високі студії — ключ до щасливого життя. Ця грамота забезпечує дітей і вас. Якщоб вас не стало діти будуть зовсім звільнені від вкладок.

Приймається ОГОЛОШЕННЯ Святочних Побажань у „Свободі"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи на зустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань. Ціни оголошен:

1 цаль	через 1 шпальту	$ 3.00
1 цаль	через 2 шпальти	5.00
2 цалі	через 2 шпальти	10.00
3 цалі	через 2 шпальти	15.00
4 цалі	через 2 шпальти	20.00
5 цалів	через 2 шпальти	25.00
6 цалів	через 2 шпальти	30.00

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ в щоденнику „СВОБОДА"

1 інч через одну шпальту за культурні імпрези	$2.00
1 інч через одну шпальту за бизнесові оголошення	$3.00
1 інч через одну шпальту за політичні оголошення	$4.00

ТАРЗАН, ч. 4767. Братовбивство.

JON AUSTIN MADE THE MISTAKE OF BEING TOO GULLIBLE AND TRUSTING--
AND HE MADE THE MISTAKE OF TURNING HIS BACK ON HIS BROTHER!

Джан зробив помилку тому, що був легковірний і довірливий...

І він зробив помилку, що відвернувся плечима до свого брата!